

a pred sudom je teško dokazati da je zaposleni radio prekovremeno i da ima pravo na uvećanje zarade.

Zakonom o radu je omogućeno da poslodavac usled prekida rada, odnosno smanjenja obima posla, uz prethodnu saglasnost ministra, uputi zaposlenog na odsustvo duže od 45 radnih dana uz odgovarajuću naknadu zarade najmanje u visini 60% prosečne zarade u prethodnih 12 meseci, s tim da naknada ne može biti manja od minimalne zarade utvrđene, za vreme prekida rada, odnosno smanjenja obima rada (čl. 116).

14.1.3. Smanjenje plata.

Od 1. novembra na snagu je stupio rebalans budžeta, a usvojen je Zakon o privremenom uređivanju osnovica za obračun plata, odnosno zarada i drugih stalnih primanja kod korisnika javnih sredstava, i Zakon o privremenom uređivanju načina isplate penzija. Penzije veće od 25.000 dinara umanjene su po stopi od 22 procenata, dok su plate u javnom sektoru li-nerano umanjene po stopi od 10 procenata. Zakon je počeo da se primenjuje od novembra 2014. godine, a zaključno sa decembrom 2017. godine. Zaposleni čija je osnovna neto plata pre početka primene ovog zakona za puno radno vreme bila niža od 25.000 dinara zadržava svoju neto platu, a zaposlenima kojima bi se primenom mere plata smanjila ispod 25.000 dinara isplaćuje osnovna neto plata u iznosu od 25.000 dinara. Zaposlenom koji radi sa nepunim radnim vremenom, plata se utvrđuje srazmerno njegovom radnom vremenu, a umanjene se utvrđuje srazmerno umanjenu plate koju bi ostvario za puno radno vreme, za mesec za koji se vrši isplata.

Donošenje ovakve odluke Vlada je obrazložila potrebom da se obezbedi stabilnost javnih finansija, pre svega kroz sistem održivog finansiranja deficita i duga, a time i makroekonomska stabilnost. Ipak postoji ozbiljna sumnja i zabrinutost da ova mera sama po sebi neće ništa doneti i da je neće pratiti dodatne neophodne mere, pre svega reforma državne uprave i javnih preduzeća i smanjenje broja zaposlenih u njima.

14.1.4. Neisplaćivanje plata i doprinosa.

Po zakonu je poslodavac dužan da zaposlenom isplati zaradu najkasnije po isteku mesec dana od meseca za koji se zarada isplaćuje, međutim, mnogi poslodavci ne isplaćuju zarade i doprinose zaposlenima. Izmene zakona unele su odredbu po kojoj obračun zarade i naknade zarade koje je poslodavac dužan da isplati predstavlja izvršnu ispravu čime se potencijalno olakšava položaj zaposlenih kojima se zarade ne isplaćuju, jer sud može da odluči da se sa računa preduzeća skida iznos neisplaćene zarade, a novac uplaćuje na račun zaposlenog (čl. 121, st. 5). Međutim, ovo je moguće samo ako poslodavac ima para na računu, dok u suprotnom, firma odlazi u stečaj, a zaposleni čekaju da svoja potraživanja naplate iz stečajne mase.

Koliko je u Srbiji onih koji rade, a ne primaju redovno platu je nepoznato.

Prema podacima direktora Unije poslodavaca Srbije samo 21,8 odsto preduzeća u privatnom sektoru redovno isplaćuje zarade prvog u mesecu za prethodni mesec.